

# ایران توشه

- رانلور نمونه سوالات امتحانی

- رانلور گام به گام

- رانلور آزمون گام و قلم چی و سنجش

- رانلور ضمیمه و مقاله آنلیزشی

- کنکور و مشاوره



IranTooshe.Ir



@irantooshe



IranTooshe



انرژی جنبشی:

انرژی وابسته به حرکت یک جسم رو میگیریم که کمیتی نرده ای است. جهت وابسته نیست به جهت حرکت جسم وابسته نیست و هیچ وقت منفی نمیشه

جرم  $m$  kg

$$K = \frac{1}{2} m v^2$$

انرژی جنبشی  $K$

تندی (سرعت)

سرعت نهایی

$$\Delta K = \frac{1}{2} m (v_2^2 - v_1^2)$$

تغییرات انرژی جنبشی یعنی:

سرعت اولی

$$\frac{K_2}{K_1} = \frac{m_2}{m_1} \times \left(\frac{v_2}{v_1}\right)^2$$

مقایسه انرژی جنبشی:

جرم و تندی رابطه مستقیم

تبدیل کیلومتر بر ساعت به متر بر ثانیه



$\frac{km}{h}$	$\frac{m}{s}$
۱۸	۵
۳۶	۱۰
۵۴	۱۵
۷۲	۲۰

Classwork 1) انرژی جنبشی چگونه از 4 و سرعت آن 4 متر بر ثانیه است. سرعت جرم را به چند برسانیم تا انرژی جنبشی آن 5J شود؟ (دست ۸۸)

$$\frac{k_r}{k_i} = \left(\frac{v_r}{v_i}\right)^2 \Rightarrow \frac{5}{4} = \left(\frac{v_r}{4}\right)^2$$

میت

$$v_r = 2\sqrt{5} \text{ m/s}$$

Classwork2) جمع در مسیر مستقیم با سرعت ۷ در حرکت است. اگر سرعت این جسم ۵ متر بر ثانیه افزایش یابد، انرژی جنبشی آن ۴۴ درصد افزایش می یابد. ۷ چند متر بر ثانیه است؟ (خ ت ۹۳)

$$v_f = v_i + \omega$$

$$k_f = k_i + \frac{144}{100} k_i = \frac{144}{100} k_i$$

$$\Rightarrow \frac{\frac{144}{100} k_i}{k_i} = \left( \frac{v_f = v_i + \omega}{v_i} \right)^2$$

$$\Rightarrow 1.2 v_i = v_i + \omega \Rightarrow v_i = 2\omega \text{ m/s}$$

Classwork3) از جرم جمع ۲۰ درصد کم می کنیم. برای اینکه انرژی جنبشی جمع ۲۵ درصد افزایش یابد، تندی جمع باید چند درصد تغییر کند؟

$$m_f = m_i - \frac{20}{100} m_i = \frac{80}{100} m_i$$

$$k_f = k_i + \frac{25}{100} k_i = \frac{125}{100} k_i$$

$$\Rightarrow \frac{\frac{125}{100} k_i}{k_i} = \frac{0.8 m_i}{m_i} \times \left( \frac{v_f}{v_i} \right)^2$$

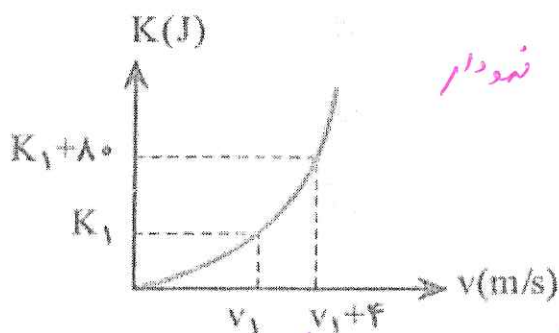
$$\Rightarrow \frac{5}{4} = \frac{4}{5} \left( \frac{v_f}{v_i} \right)^2 \Rightarrow \frac{v_f}{v_i} = \frac{5}{4} \xrightarrow{\text{درصدگیری}} \frac{1}{4} \times 100 = 25\% \text{ افزایش}$$

Homework1) اگر سرعت متحرکی به جرم m به اندازه ۵ متر بر ثانیه افزایش یابد، انرژی جنبشی آن  $\frac{5}{4}$  انرژی جنبشی اولیه می شود. سرعت اولیه متحرک چند متر بر ثانیه بوده است؟ (خ ت ۹۵)

# ایران توننه

توشه ای برای موفقیت

Classwork4) در شکل مقابل، نمودار انرژی جنبشی جمع به جرم 2/5 kg بر حسب تندی آن نشان داده شده است.  $v_1$  چند متر بر ثانیه است؟



$$v_f = v_i + 4$$

نمودار

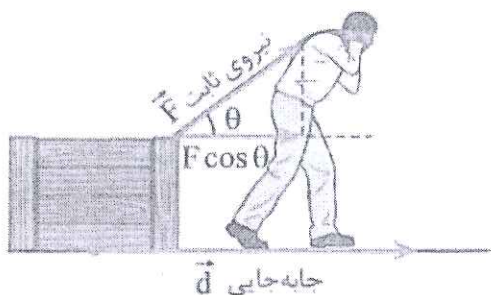
$$k_f = k_i + 80$$

$$\frac{1}{2} m (v_i + 4)^2 = \frac{1}{2} m v_i^2 + 80 \quad m = \frac{5}{2}$$

$$\frac{1}{2} \times \frac{5}{2} (v_i + 4)^2 = \frac{1}{2} \times \frac{5}{2} v_i^2 + 80 \Rightarrow 1 v_i = 4 \Rightarrow v_i = 4 \text{ m/s}$$

کار نیروی ثابت  $F$ :

مطابق شکل زیر اگر نیروی وارد شده بر جسمی با چاه چایی اون جسم زاویه بسازد، کاری که نیروی  $F$  انجام می دهد برابر است با:



نیرو  $\vec{F}$   
 $W = Fd \cos \theta$   
 جابه جایی  $m$

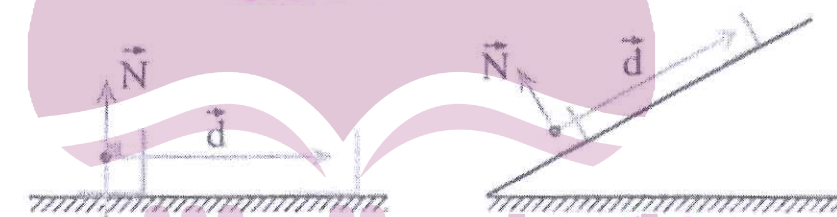
زاویه  $d, F$

نتایج خوب:



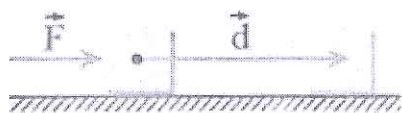
اگر نیروی  $F$  بر چاه چایی  $d$  عمود باشد، کار نیرو صفر است.

$\cos \theta = 0$



کار نیروی عمود  $W = 0$   
 حرکت عمود بر  $d$   
 توشه ای برای موفقیت

اگر نیروی  $F$  و چاه چایی  $d$  همسو باشند، کار نیرو بیشینه است.

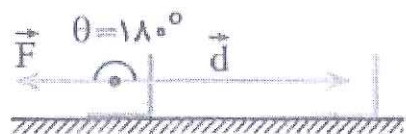


$\cos 0 = +1$  همسو

$W_{max} = F \cdot d$

اگر نیروی  $F$  و چاه چایی  $d$  ناهمسو باشند:

$\cos 180 = -1$  ناهمسو



نیروی ناهمسو  $W = -F \cdot d$

$W = -F \cdot d$

در حالت کلی اگر زاویه بین نیرو و جابه جایی

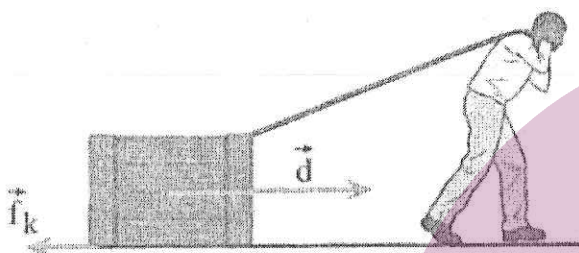
کمتر از ۹۰ باشد: علامت کار مثبت

اگر بین ۹۰ تا ۱۸۰ باشد: علامت کار منفی



کار چند نیروی پد کاربرد:

(۱) کار نیروی اصطکاک جنبشی:

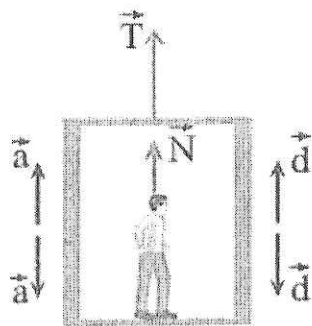


$$W = f_k d \cos \theta \xrightarrow{\theta=180} W = -f_k d$$

$$F_k = \mu_k F_N$$

نیروی اصطکاک جنبشی

(۲) کار نیروی عمودی سطح پد جسم درون آسانسور:



$$W_N = \pm m(g \pm a)d$$

کار نیروی عمودی آسانسور

حبراً

نسبت آسانسور

توجه: برای موفقیت

جابه جایی عمودی

کی مثبت کی منفی:



رو به پایین: -

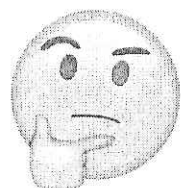
رو به بالا: +

از حال شدن یعنی تند شووند

برای شتاب کی مثبت کی منفی:

+a: تند شوونده به بالا

+a: کند شوونده به پایین



-a: کند شوونده به بالا

-a: تند شوونده به پایین

(۳) کار نیروی وزن:

به مسیر حرکت بستگی ندارد و فقط به ارتفاع چاه چاه شده وابسته است.

حرکت به پایین

$$W_{mg} = \pm mgh$$

حرکت به بالا

ناهمسویا  $g$

حرکت رو به بالا:  $-$

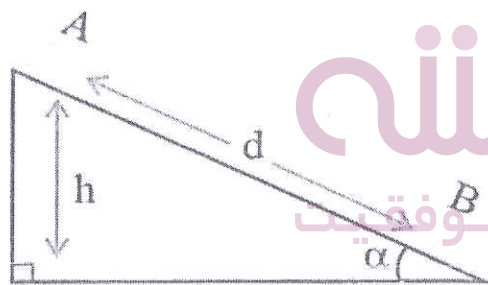
حرکت رو به پایین:  $+$  همسویا  $g$

کار نیروی وزن شکل های زیر رو حساب کن:



$$W_{mg} = 0$$

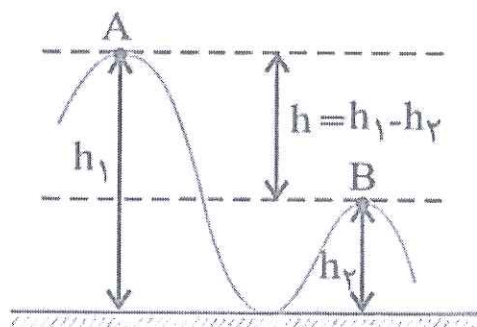
ارتفاع ندارد



ایران توننه

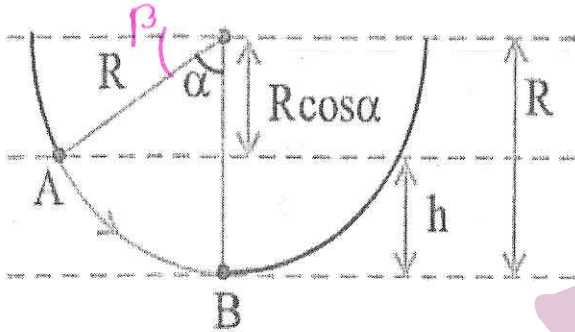
$$h = d \sin \alpha$$

$$W_{mg} = mg d \sin \alpha$$



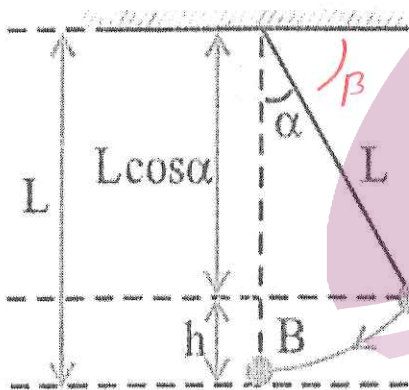
$$W_{mg} = mg (h_i - h_f)$$

$$h = R - R \cos \alpha$$



$$W_{mg} = mgR(1 - \cos \alpha)$$

$$\sin \beta \leftarrow \beta$$



$$h = L - L \cos \alpha$$

$$W_{mg} = mgL(1 - \cos \alpha)$$

ایران توننه

توشه ای برای موفقیت

$$\sin \beta \leftarrow \beta$$

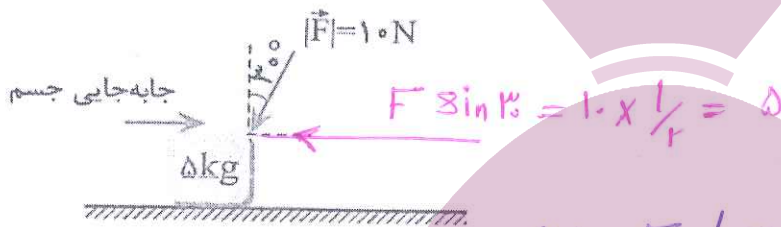
محاسبه کار کل:

کار انجام شده توسط هر نیرو رو پیدا کن و در آخرش جمع عددی کن.

(Classwork 1) جرم به جرم ۵۰۰ گرم روی یک سطح افقی بوسیله نیروی افقی  $F$  به اندازه ۱۰ متر تغییر مکان می دهد. اگر نیروی اصطکاک جنبشی ۱/۲۵ نیوتون باشد، کار انجام شده برای غلبه بر اصطکاک چقدر است؟

$$w_{fk} = F_k d \cos \theta = 1,25 \times 10 \times \cos 180 = -12,5 \text{ J}$$

(Classwork 2) در شکل زیر، کار نیروی  $F$  در ۵ متر جا به جایی افقی جسم به سمت راست چقدر است؟



$$w = F d \cos \theta = 5 \times 5 \times \cos 180 = -25 \text{ J}$$

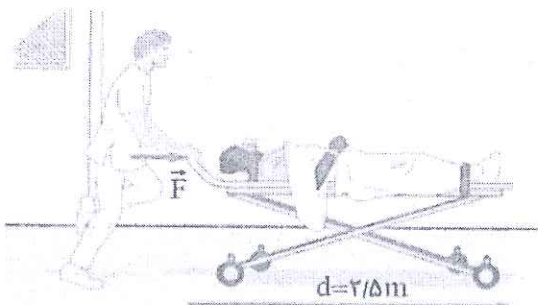
(Classwork 3) جرم به جرم 3kg روی سطح افقی به حال سکون قرار دارد. نیروی  $F = 15i + 20j$  به جسم وارد می شود و جسم روی محور  $x$ ، ۱۰ متر جا به جایی می شود. کار نیروی  $F$  در این جا به جایی چقدر است؟ (خ ۹۳)

$$w_y = 0$$

$$w_x = F_x d \cos \theta = 15 \times 10 \times \cos 0 = 150 \text{ J}$$

توشه ای برای موفقیت

(Classwork 4) مطابق شکل بیمار به جرم 36kg روی تختی به جرم 10kg دراز کشیده است. پرستاری این تخت را با نیروی ثابت و افقی  $F$  روی سطح هموار و با اصطکاک ناچیز هل می دهد. مجموعه تخت و بیمار با شتاب  $0,5 \frac{m}{s^2}$  حرکت می کند. اگر تخت 2,5m در جهت این نیرو جا به جایی شود، کار نیروی  $F$  چقدر است؟



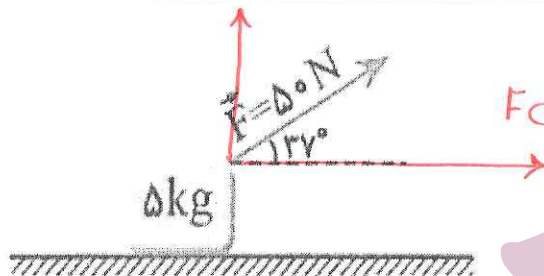
$$F = ma = 44 \times 0,5 = 22 \text{ N}$$

$$w = F d \cos \theta = 22 \times 2,5 = 55 \text{ J}$$



Classwork 5) در شکل زیر، جسم تحت تاثیر نیروی  $F$  به اندازه ۵۰ متر روی سطح افقی جا به جا می شود. اگر وزن جسم ۵ برابر نیروی اصطکاک جنبشی آن باشد، کار نیرویی که سطح به جسم وارد می کند چند ژول است؟ (خبر ۹۶)

$$F \sin 37^\circ = 50 \times 0.6 = 30 \text{ N}$$



$$F \cos 37^\circ = 50 \times 0.8 = 40 \text{ N}$$

زمین دو نیروی عمودی یکدیگر را وا اصطکاک وارد می کند

$$mg = 5 F_k \rightarrow F_k = 10 \text{ N}$$

$$W = F_k d \cos \theta = 10 \times 50 \times \cos 180^\circ = -500 \text{ J}$$

Classwork 6) شخصی به جرم 50 kg در داخل آسانسوری قرار دارد. آسانسور از حال سکون با شتاب ۲ شروع به حرکت می کند. کار نیروی عمودی کف آسانسور در مدت ۱ که آسانسور ۵ متر بالا رفته چند ژول است؟

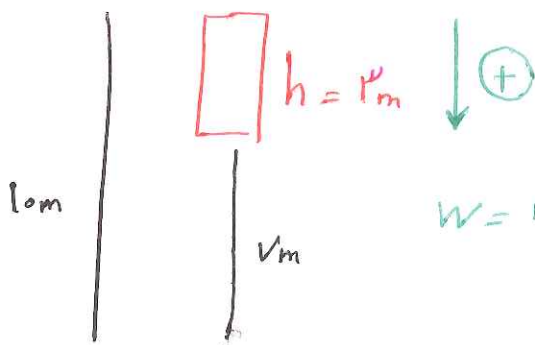
$$N = m(g + a)$$

تیرشونده به بالا

$$N = 50(10 + 2) = 600 \text{ N}$$

$$W = 600 \times 5 \times \cos 50^\circ = 1900 \text{ J}$$

Classwork 7) توپ به جرم 200 gr را از ارتفاع 10 زمین رها می کنیم. این توپ پس از برخورد به زمین تا ارتفاع 7m بالا می رود. کار نیروی گرانش زمین چند ژول است؟

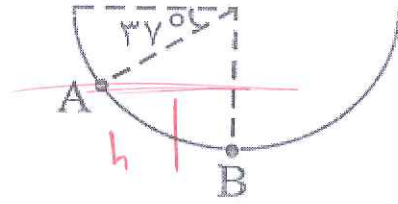


$$W = mgh = + 0.2 \text{ kg} \times 10 \times 7 = 14 \text{ J}$$

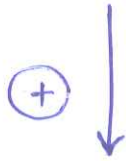
(Classwork 8) جسم  $m$  به جرم  $100\text{gr}$  درون نیمکره صیقلی به قطر  $60\text{cm}$  به پایین می لغزد. کار نیروی وزن جسم از  $A$  تا  $B$  چند ژول است؟

$$R = 30\text{cm}$$

است؟

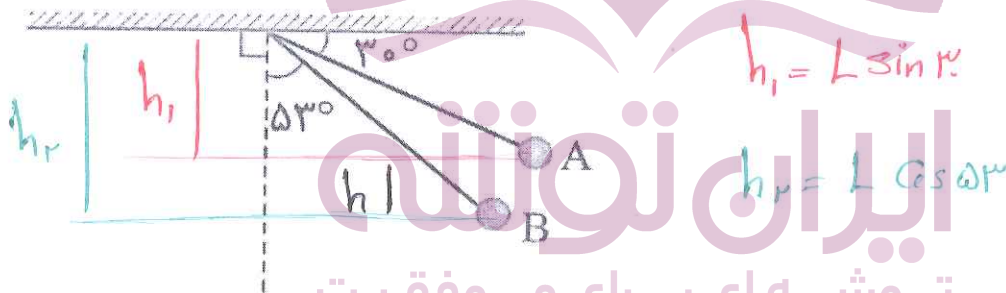


$$h = R - R \sin 37^\circ = 30 - 30 \times 0.6 = 12\text{cm}$$



$$W = mgh = 0.1 \times 10 \times 0.12 = 0.12\text{J}$$

(Classwork 9) مطابق شکل اگر طول نخ  $10\text{cm}$  باشد، کار نیروی وزن وارد بر جسم  $2\text{kg}$  کیلوگرمی در جا به جایی از  $A$  تا  $B$  چند ژول است؟

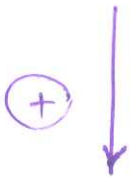


$$h_1 = L \sin 30^\circ$$

$$h_2 = L \cos 53^\circ$$

توشه ای برای موفقیت

$$h = L (\cos 53^\circ - \sin 30^\circ)$$



$$W = mgh = 2 \times 10 \times 0.1 (0.6 - 0.5) = 0.2\text{J}$$

(Classwork 10) اگر کار بر ایند نیروهای وارد بر جسم در یک مسیر برابر صفر باشد، در اینصورت کدام نتیجه گیری درست است؟ (رت

(۱۸)

(۱) بر ایند نیروهای وارد بر جسم نیز لزوماً در آن مسیر صفر است.

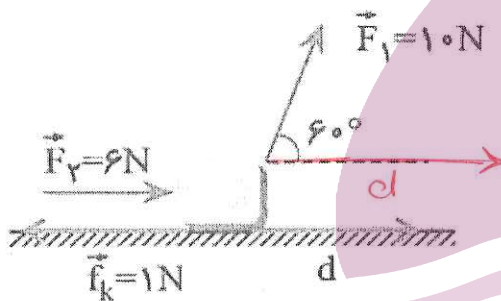
(۲) انرژی مکانیکی جسم در آن جا به جایی ثابت می ماند.

(۳) مجموع کار نیروهای وارد بر جسم نیز در آن جا به جایی صفر است. ✓

(۴) در آن مسیر، انرژی مکانیکی جسم و بر ایند نیروهای وارد بر جسم لزوماً صفر نیست.

(Classwork 11) در شکل زیر، وزنه ای یک کیلوگرمی روی سطح افقی تحت اثر نیروهای نشان داده شده به اندازه ۱۰ متر جا به جا می

شود. کار کل انجام شده روی جسم چند ژول است؟



$$W_{F_1} = F_1 d \cos 60^\circ = 10 \times 10 \times \frac{1}{2} = 50 \text{ J}$$

$$W_{F_2} = F_2 d \cos 90^\circ = 6 \times 10 = 60 \text{ J}$$

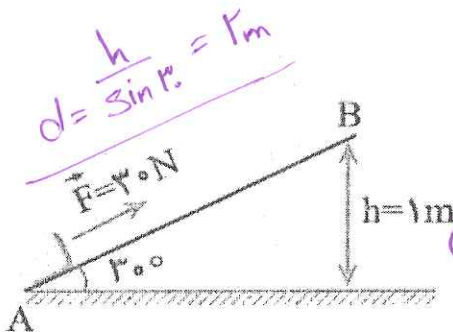
$$W_{F_k} = F_k d \cos 180^\circ = -1 \times 10 = -10$$

$$W_t = 50 + 60 - 10 = 100 \text{ J}$$

توشه ای برای موفقیت

(Classwork 12) مطابق شکل زیر، جسم به جرم 2 kg از نقطه A تا B توسط نیروی F جا به جا می شود. اگر بزرگی نیروی اصطکاک در

مقابل حرکت جسم 10 N باشد، کار کل انجام شده روی جسم چند ژول است؟



$$d = \frac{h}{\sin 30^\circ} = 2 \text{ m}$$

$$W_F = F d \cos 0^\circ = 30 \times 2 = 60 \text{ J}$$

$$W_{mg} = -mgh = -2 \times 10 \times 1 = -20 \text{ J}$$

$$W_{F_k} = F_k d \cos 180^\circ = -10 \times 2 = -20 \text{ J}$$

$$W_t = 60 - 20 - 20 = 20 \text{ J}$$

## قضیه کار و انرژی جنبشی:

کار کل انجام شده روی یک جسم با تغییر انرژی جنبشی آن برابر است.

$$W_t = \Delta K = K_2 - K_1 = \frac{1}{2} m (V_2^2 - V_1^2) \quad \text{تغییرات انرژی جنبشی}$$

اگر نیروی خالص وارد بر جسم در جهت حرکتش باشد: تندی افزایش « تند شونده  
 اگر نیروی خالص وارد بر جسم خلاف جهت حرکتش باشد: تندی کاهش « کند شونده  
 اگر نیروی خالص وارد بر جسم صفر باشد: تندی جسم ثابت « سرعت ثابت « شتاب صفر



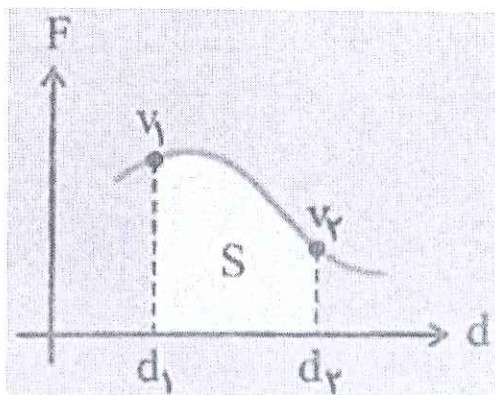
اگر پرایند نیروهای وارد بر جسم یعنی نیروی خالص رو داری، پتویس:



$$W_t = \Delta K = F_t d \xrightarrow{F_t = ma} W_t = mad = \Delta K$$

توضیح ای برای موفقیت

مساحت زیر نمودار نیرو - جابه جایی برابر کار کل انجام شده



$$w_t = S = \frac{1}{2} m (v_2^2 - v_1^2)$$

Classwork 1) اتومبیلی به جرم 600kg با سرعت  $54 \frac{km}{h}$  در حال حرکت است. اگر در اثر ترمز اتومبیل متوقف شود، کار نیروی اصطکاک

چند ژول است؟ (رت ۹۰)

فقط اصطکاک

$$W_T = \Delta k \Rightarrow W_P = \Delta k = \frac{1}{2} m (v_f^2 - v_i^2)$$

$$54 \frac{km}{h} \downarrow 15 m/s$$

$$W_P = \frac{1}{2} \times 600 \times (0 - 15^2) = -47500 J = -47.5 kJ$$

Classwork 2) گلوله ای به جرم 2kg با سرعت اولیه ۲۰ تحت زاویه ۴۵ درجه بالا پرتاب می شود. این گلوله با سرعت ۱۰ از نقطه اوج می گذرد.

کار برآیند نیروهای وارد بر گلوله از لحظه پرتاب تا زمان رسیدن به نقطه اوج چند ژول است؟ (خ ۹۲)

$$W_T = \Delta k = \frac{1}{2} m (v_f^2 - v_i^2)$$

$$W_T = \frac{1}{2} \times 2 \times (10^2 - 20^2) = -300 J$$

مسیر و استیبل نیست  
Δk

ایران تونش

Classwork 3) جسمی با سرعت ۱۰ در جهت مثبت محور x حرکت می کند و انرژی جنبش آن ۱۰۰ ژول است. پس از مدتی سرعت

این جسم تغییر کرده و در جهت منفی محور x با سرعت ۲۰ می رسد. کار برآیند نیروهای وارد بر این جسم چند ژول است؟ (رت ۱۰)

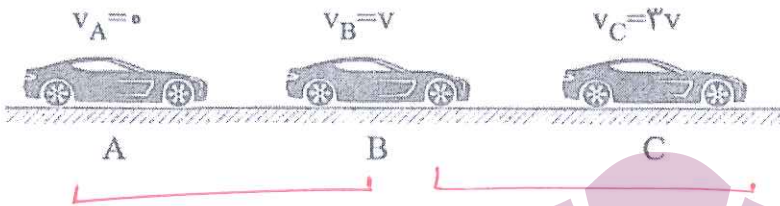
$$k_i = \frac{1}{2} m v_i^2 \Rightarrow 100 = \frac{1}{2} m (10)^2 \Rightarrow m = 2 kg$$

$$k_f = \frac{1}{2} m v_f^2 = \frac{1}{2} \times 2 \times (20)^2 = 400 J$$

$$\Delta k = 400 - 100 = 300 J$$

k → جهت  
← جهت  
تغییر ندارد

Classwork 4) مطابق شکل زیر، خودرویی از نقطه A تا نقطه B و سپس تا نقطه C جا به جا می شود. با توجه به تندی خودرو در این سه نقطه، کار کل انجام شده بر روی خودرو در جا به جایی از B تا C چند برابر کار کل انجام شده در جا به جایی از A تا B است؟

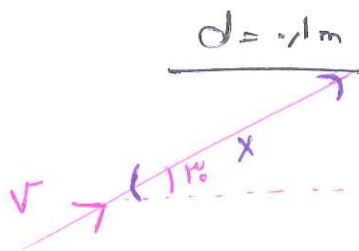


$$\frac{W_{BC}}{W_{AB}} = \frac{\frac{1}{2} m v^2}{\frac{1}{2} m v^2} = 1$$

$$W_t = \frac{1}{2} m (v^2 - 0)$$

$$W_t = \frac{1}{2} m (4v^2 - v^2)$$

Classwork 5) گویه تعلق به جرم 10gr با تندی ۲۰ بطور مورب و با زاویه ۳۰ درجه نسبت به سطح افق به تنه درختی به قطر 10cm شلیک می شود. اگر گلوله از طرف دیگر درخت با تندی ۱۰ خارج شود، اندازه نیروی متوسط وارد بر گلوله در طول مسیر از طرف درخت چقدر نیوتون است؟



$$x = \frac{D}{\cos 30^\circ} = \frac{0.1}{\frac{\sqrt{3}}{2}} = \frac{0.2}{\sqrt{3}} \text{ m}$$

زاویه در طرف داخل درخت  $\frac{x}{v}$

$$W_t = \Delta K \Rightarrow -F_k x = \frac{1}{2} m (v_f^2 - v_i^2)$$

$$-F_k x \frac{0.2}{\sqrt{3}} = \frac{1}{2} \times 10 \times 10^{-3} \times (100 - 400) \Rightarrow F_k = 450\sqrt{3}$$

Classwork 6) شخصی در طبقه سوم ساختمان سوار آسانسور می شود و به طبقه دهم می رود. جرم شخص 70kg و یک گویه پستی به جرم 5kg بر دوش دارد. آسانسور بین طبقات پنجم تا هفتم مسافت ۶ متر را در ۲ ثانیه با سرعت ثابت طی می کند. در این ۲ ثانیه کار نیرویی که آسانسور به شخص وارد می کند چقدر است؟ (دت ۹۶)

$$W_t = W_{mg} + W_N \xrightarrow{\text{سرعت ثابت}} W_t = 0$$

$$W_N = -W_{mg} \Rightarrow W_N = 50 \times 10 \times 4 = 2000 \text{ J}$$



Classwork 7) جرم به جرم 10kg با انرژی جنبشی ثابت 125J روی سطح افقی بدون اصطکاک در جهت مثبت محور xها در حال حرکت است که ناگهان دو نیروی افقی  $F_1 = 20\text{N}$  و  $F_2$  بطور همزمان بر جرم وارد می شوند و پس از طی مسافت 5 متر در جهت مثبت محور xها تندی جرم به  $2\sqrt{10}$  متر بر ثانیه می رسد.  $F_2$  چند نیوتون است؟

$$w_t = w_{F_1} + w_{F_2} = \Delta k \Rightarrow F_1 d + w_{F_2} = k_f - k_i$$

$$20 \times 5 + w_{F_2} = \frac{1}{2} \times 10 \times (2\sqrt{10})^2 - 125 \Rightarrow w_{F_2} = -25\text{J}$$

$$w_{F_2} = F_2 \times d \Rightarrow F_2 = -5\text{N}$$

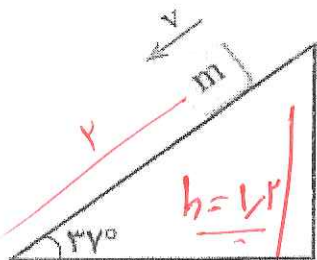
← کار منفی به ضد جهت حرکت وارد می شود

Homework 1) جرم به جرم 2kg روی سطح شیبدار که با سطح افقی زاویه 30 درجه می سازد، با سرعت ثابت رو به پایین می لغزد. اگر در این حرکت جرم به اندازه 2 متر جا به جا شود، کار نیروی اصطکاک چند ژول است؟ (در 94)

ایران توننه

ج 20J -

Classwork 8) در شکل زیر، به جرم به جرم 20kg نیروی مناسب F به موازات سطح شیبدار وارد می شود تا جرم با سرعت ثابت رو به پایین حرکت کند. کار نیروی F در مدت که جرم 2 متر روی سطح پایین می آید چند ژول است؟ (در 93) ( $F_k = 0.2\text{mg}$ )



$$w_t = w_{mg} + w_F + w_{F_k} = 0 \quad \text{سرعت ثابت}$$

$$+ \downarrow w_{mg} = mgh = 20 \times 10 \times \frac{1}{2} = 200\text{J}$$

$$w_{F_k} = -0.2 \times 20 \times 10 \times 2 = -80\text{J}$$

$$w_F = 200 - 80 = 120\text{J}$$

(Classwork 9) جرم به جرم 2kg را از پایین سطح شیبی که با افق زاویه ۳۰ درجه می سازد با سرعت ۵ متر بر ثانیه به بالا پرتاب می کنیم. جسم روی سطح به اندازه ۲ متر بالا رفته و به نقطه پرتاب بازمی گردد. کار نیروی اصطکاک در مسیر رفت و برگشت چند ژول است؟ (خ)

(۸۶)

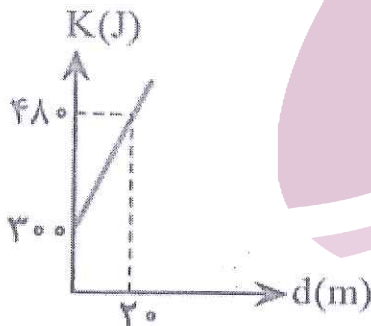
$$W_f = W_{mg} + W_{fk} = \Delta k$$

برای مسیر رفت  
به بالا

$$-mgh + W_{fk} = \frac{1}{2} m (v_f^2 - v_i^2) \Rightarrow -2 \times 10 \times 1 + W_{fk} = \frac{1}{2} \times 2 \times (0 - 5^2)$$

رفت و برگشت  $W_{fk} = -10J$

(Classwork 10) نمودار تغییرات انرژی جنبشی جرم به جرم 4kg بر حسب جا به جایی آن مطابق شکل است. اگر براین نیروهای وارد بر جسم در جهت جا به جایی و در هر لحظه ثابت باشد، شتاب حرکت جسم چند است؟

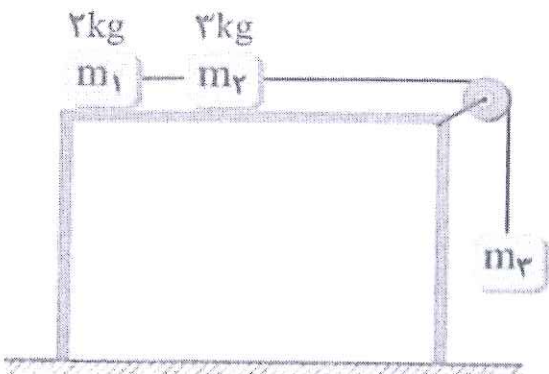


$$W_f = F \cdot d = \Delta k$$

$$20 \cdot F = 480 - 300 \Rightarrow F = 9N$$

$$F = ma \Rightarrow a = \frac{9}{4} = 2.25 \text{ m/s}^2$$

(Classwork 11) در شکل زیر، وزنه  $m_3$  از حال سکون رها می شود. اگر نقطه ای که وزنه  $m_3$  ۹۰ سانتی متر پایین می آید، مجموع انرژی جنبشی دو وزنه  $m_1$  و  $m_2$  روی سطح افقی به ۲۲/۵ ژول برسد،  $m_3$  چند کیلوگرم است؟ (رت ۹۵)



$$k_1 + k_2 = \frac{1}{2} (m_1 + m_2) v^2$$

$$22.5 = \frac{1}{2} (2 + 2) v^2 \Rightarrow v = 3 \text{ m/s}$$

حالت رها  
حال سکون  $\Delta k = k_1 + k_2 + k_3$

$$W_f = m_3 g d = 9 \times 10 \times m_3 = 9 m_3$$

$$W_f = \Delta k \Rightarrow 9 m_3 = \frac{k_1 + k_2}{2} + \frac{1}{2} m_3 (3)^2 \Rightarrow m_3 = 5 \text{ kg}$$



## انرژی پتانسیل گرانشی:

مستقل از مسیر حرکت جسم و فقط وابسته به ارتفاع چا به چا شده جسم است:

$$U = \pm mgh$$

بالا بره

$$\Delta U = -W_{mg}$$

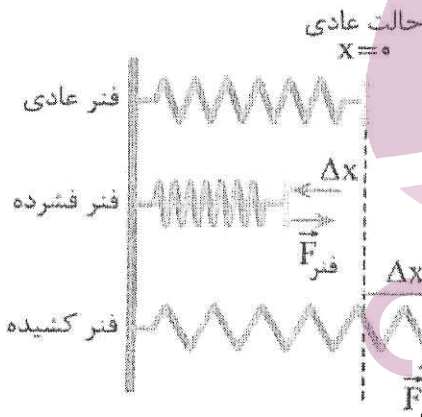
پایین بیاد

یادت باشه



## انرژی پتانسیل کشسانی:

هرگاه فنری را از حالت عادی اش خارج کنی، فنر همیشه به حالت اولیه خود برمیگردد و میگیریم در فنر همیشه نیرویی خلاف جهت چا به چایی وارد میشه.



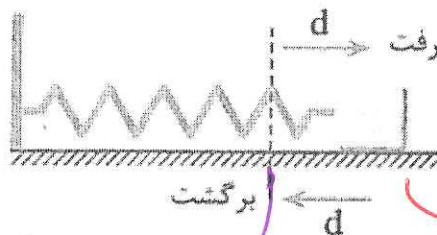
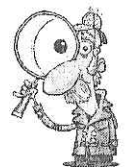
تغییر انرژی پتانسیل کشسانی فنر

پراپد پا قدرینه کار نیروی فنر است

$$W_{\text{فنر}} = -\Delta U$$

توشه ای برای موفقیت

کار نیروی فنر در مسیر رفت از یک نقطه و برگشت به همان نقطه، صفر است.



حالت عادی فنر  $U=0$

تفاوت کمترین فنر

$U_{\text{max}}$   
 $U=0$

Classwork 1) جسمی از ارتفاع  $h$  به سطح زمین رها می شود و پس از ۳۰ متر سقوط، انرژی پتانسیل گرازش آن ۲۵ درصد کاهش

می یابد.  $H$  چند متر است؟

$$u_r = u_i - \frac{25}{100} u_i = \frac{75}{100} u_i$$

$$u = mgh \Rightarrow \frac{u_r}{u_i} = \frac{h_r}{h_i} \Rightarrow \frac{75}{100} = \frac{h-30}{h} \Rightarrow h = 120 \text{ m}$$

Classwork 2) اگر ارتفاع یک جسم از سطح زمین را ۲۰٪ افزایش دهیم، انرژی پتانسیل آن ۱۰٪ افزایش می یابد. انرژی

پتانسیل اولیه جسم چند ژول است؟

$$h_r = h_i + \frac{20}{100} h_i = \frac{120}{100} h_i \xrightarrow{u \propto h} \Delta h = 0.2 h_i$$

$$u_r = u_i + 10 \rightarrow \Delta u = 10 \text{ J}$$

$$\Delta u = 0.2 u_i$$

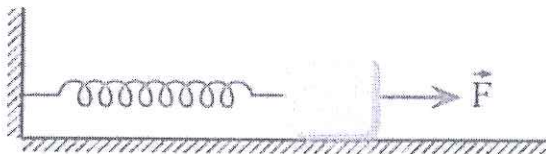
$$0.2 u_i = 10 \text{ J} \Rightarrow u_i = 50 \text{ J}$$

Classwork 3) مطابق شکل زیر، جسمی به جرم ۰/۲ kg روی سطح افقی بدون اصطکاک به فنری در حال تعادل متصل است.

جسم در حالت اولیه ساکن است و نیروی  $F$  بطور موازی با سطح به جسم وارد شده و آنرا به سمت راست به حرکت در می آورد. اگر هنگامی که

جسم به فاصله ۸ cm از نقطه تعادل خود می رسد، تندی آن برابر با ۳ متر بر ثانیه و انرژی پتانسیل کششی ذخیره شده در دستگاه جسم و

فنر برابر با ۳/۱۱ باشد، بزرگی نیروی ثابت  $F$  در طی این جا به جایی چند نیوتون است؟



$$W_f = W_F + W = \Delta k$$

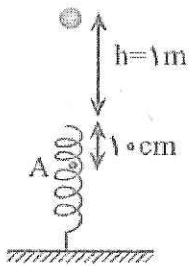
فند

$$F \cdot d - u_r = \frac{1}{2} m v_r^2 - 0$$

فند

$$F(0.08) - 3.1 = \frac{1}{2} \times 0.2 \times (3)^2 \Rightarrow F = 50 \text{ N}$$

Classwork 4) مطابق شکل زیر، گلوله ای به جرم 200gr از بالای یک فنرها می شود و پس از برخورد به فنر و فشرده کردن آن تا نقطه A پایین می آید. اگر گلوله از ارتفاع ۲ متری بالای فنرها شود، سرعتش در همان نقطه A چند متر بر ثانیه خواهد شد؟



حالت اول  
نقطه A استاده

$$W_t = \Delta k \Rightarrow mgh_1 + W_{\text{فنر}} = 0$$

حالت دوم  
نقطه A سرعت داریم

$$W_t = \Delta k \Rightarrow mgh_2 + W_{\text{فنر}} = k_2$$

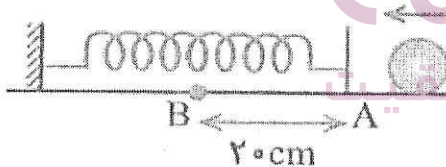
$$mg(h_2 - h_1) = k_2 - k_1$$

$$200 \times 10^{-3} \times (2 - 1) = \frac{1}{2} \times 10^4 \times v_A^2 \Rightarrow v_A = \sqrt{0.4} \text{ m/s}$$

ارتفاع نقطه A

ایمانی شود  
k<sub>1</sub> و k<sub>2</sub> داریم

Classwork 5) مطابق شکل، گلوله ای با تندی ۵ در نقطه A به فنر برخورد می کند و در نقطه B متوقف می شود. اگر بزرگی نیروی اصطکاک بین جسم و سطح افقی نصف بزرگی وزن گلوله باشد، تندی گلوله در برگشت، در نقطه A که از نقطه A می گذرد، چند متر بر ثانیه است؟



ایران نوشته

توشه ای برای موفقیت

در هر مسیر داریم

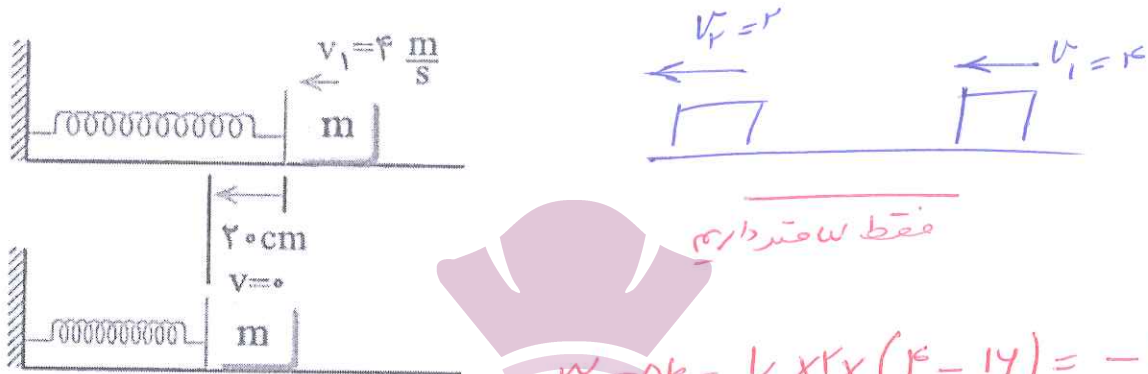
$$W_{\text{مرد}} = W_{\text{فنر}} + W_{F_k} = \Delta k$$

رفت و برگشت  
W<sub>فنر</sub> = 0

$$-2F_k d = \frac{1}{2} m v_A'^2 - \frac{1}{2} m v_A^2 \Rightarrow -2(\omega m)(.2) = \frac{1}{2} m (v_A'^2 - 25)$$

$$\Rightarrow v_A' = \sqrt{17} \text{ m/s}$$

Classwork 6) مطابق شکل جرم به جرم 2kg با تندی 4 به فنری برخورد می کند و حداکثر آنرا 20cm فشرده می کند. انرژی پتانسیل کشنده فنر هنگامی که تندی جرم به 2 می رسد، چه کوری از انرژی پتانسیل کشنده بیشینه است؟



$$W = \Delta K = \frac{1}{2} \times 2 \times (4 - 0)^2 = -12 \text{ جند}$$

$$\Delta U = -W = +12 \text{ جند}$$

$$U_{\max} = \frac{1}{2} k x^2 = \frac{1}{2} \times 1 \times (14)^2 = 98 \text{ جند}$$

فند وقتی هست که فند در بیشترین فشردگی باشد

$$\frac{U}{U_{\max}} = \frac{12}{98} = 0.122$$

Homework 1) جرم مطابق شکل، روی سطح شیب دار بدون اصطکاک به پایین لغزیده و در پایین سطح، فنر را متراکم می کند. این جرم در کدام لحظه دارای بیشترین تندی بوده است؟

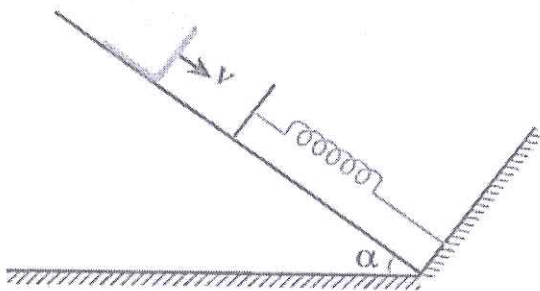
۱) لحظه ای که اولین بار جرم به فنر برخورد می کند

۲) لحظه ای که جرم، فنر را به حداکثر فشردگی خود می رساند

۳) لحظه برگشت جرم توسط فنر پس از حداکثر فشردگی آن

۴) در یک لحظه ای که جرم در نقطه ای بین اولین تماس جرم

با فنر و حداکثر فشردگی آن قرار دارد.

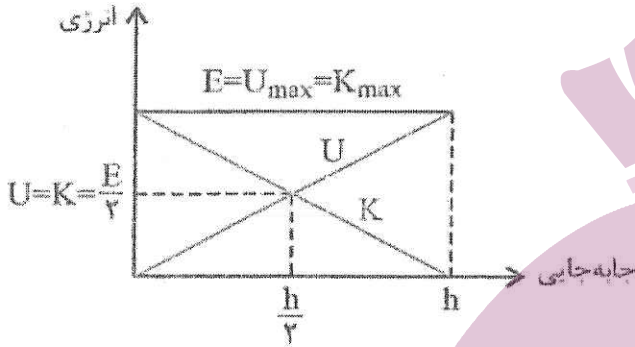


انرژی مکانیکی:

مجموعه انرژی و جنبشی یک جسم رو میگویند و همیشه عددی ثابت است.

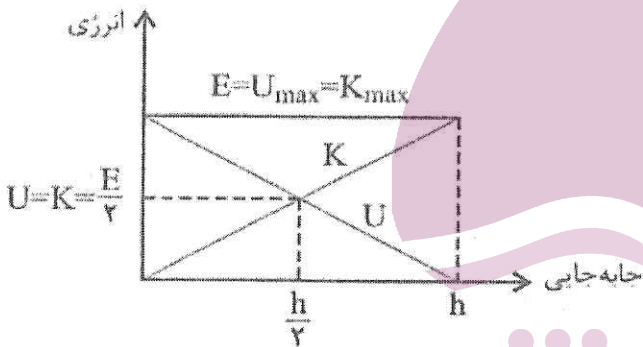
$E = K + U$  انرژی مکانیکی

انرژی پتانسیل → انرژی جنبشی ↓



وقتی جسم از سطح زمین بالا برود

$U_{max}$  و  $v = 0$  نقطه اوج

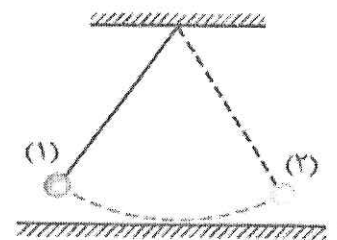
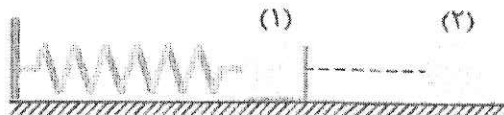
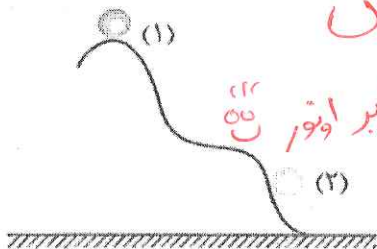


وقتی جسم از ارتفاع h برآید

$v_{max}$  و  $U = 0$  زمین

ایران توتنه

اصل پایستگی انرژی مکانیکی بدون اصطکاک: هر چیزی که در توشه ای برابر با انرژی مکانیکی آنور برابر اونور



$E_1 = E_2 \Rightarrow U_1 + K_1 = U_2 + K_2$   
 $\Delta E = 0 \Rightarrow \Delta U = -\Delta K$

به مسیر حرکت  
 و البته نسبت

(Classwork 1) جسم A به جرم  $m$  از ارتفاع  $10$  متری سطح زمین و جسم B به جرم  $2m$  از ارتفاع  $20$  متری سطح زمین رها می شوند. انرژی جنبشی جسم B در لحظه رسیدن به زمین چند برابر انرژی جنبشی جسم A در لحظه رسیدن به زمین است؟ (خبر ۸۸)

$$E_i = E_f \Rightarrow u_i + k_i = u_f + k_f \xrightarrow[u_i = 0]{u_f = 0} u_i = k_f$$

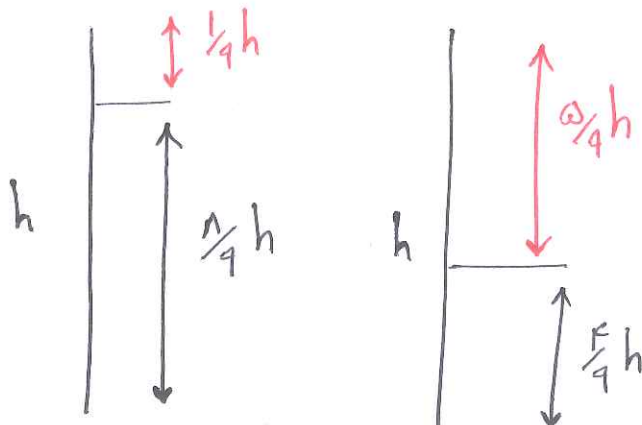
$$\frac{k_B}{k_A} = \frac{u_B}{u_A} = \frac{2m \times g \times 10}{m \times g \times 10} = 4$$

(Classwork 2) گلوله ای در شرایط خلأ از سطح زمین با سرعت اولیه  $30$  در امتداد قائم به طرف بالا پرتاب می شود. در چند متری سطح زمین انرژی جنبشی گلوله نصف انرژی پتانسیل گرانشی آن است؟ (رت ۱۹)

$$E_i = E_f \Rightarrow u_i + k_i = u_f + k_f \xrightarrow[u_i = 0]{k_f = \frac{3}{4} u_f} k_i = \frac{3}{4} u_f$$

$$\frac{1}{2} m v_i^2 = \frac{3}{4} (mgh) \Rightarrow \frac{1}{2} (30)^2 = \frac{3}{4} \times 10 \times h \Rightarrow h = 10 \text{ m}$$

(Classwork 3) گلوله ای با تندی  $30$  در راستای قائم از سطح زمین به طرف بالا پرتاب می شود. تندی آن در ارتفاع  $\frac{8}{9}h$  از سطح زمین چه کسری از تندی آن در ارتفاع  $\frac{4}{9}h$  از سطح زمین می باشد؟



تندی با روی زمین  $v = \sqrt{2gh}$   
که  $h$  فاصله از اوج است

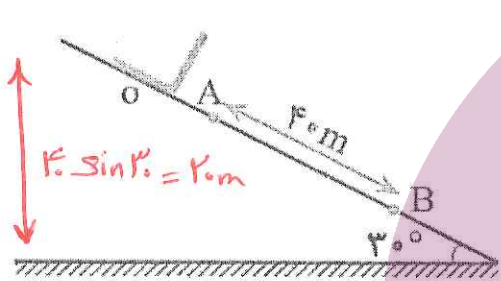
$$\frac{v_f}{v_i} = \sqrt{\frac{\frac{1}{9}h}{\frac{5}{9}h}} = \frac{\sqrt{5}}{5}$$

همسوی او، هالکی با اندازه  $h$  تا سقوط تندی  $v = \sqrt{2gh}$

Homework 1) گلوله‌ای از ارتفاع ۲۰ متری سطح زمین با سرعت اولیه ۴ در راستای قائم رو به پایین پرتاب می‌شود. انرژی جنبشی این گلوله بعد از ۴ متر پایین آمدن چند برابر می‌شود؟ (خ ت ۹۲)

$$J: \frac{k_2}{k_1} = \frac{F_A}{F} = 4$$

Classwork 4) مطابق شکل زیر، جسمی به جرم  $m$  از نقطه  $O$  بر روی سطح شیبدار بدون اصطکاک رها می‌شود. اگر تندی گلوله در نقطه  $B$  سه برابر تندی گلوله در نقطه  $A$  باشد، تندی گلوله در نقطه  $A$  چند متر بر ثانیه است؟



$$E_A = E_B \Rightarrow U_A + k_A = k_B$$

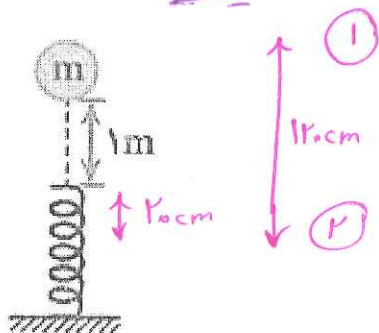
$$mgh_A + \frac{1}{2} m v_A^2 = \frac{1}{2} m v_B^2$$

$$v_B = 3v_A$$

$$2 \times 10 + \frac{1}{2} v_A^2 = \frac{1}{2} (3v_A)^2$$

$$\Rightarrow v_A^2 = 50 \Rightarrow v_A = 5\sqrt{2} \text{ m/s}$$

Classwork 5) مطابق شکل زیر، گلوله‌ای به جرم  $m$  از ارتفاع ۱ متری سطح آزاد فنری از حال سکون رها شده و بعد از برخورد به فنر، حداکثر آنرا ۲۰cm من فشارد. اگر طی این عمل حداکثر انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر، ۳۶J باشد،  $m$  چند کیلوگرم است؟



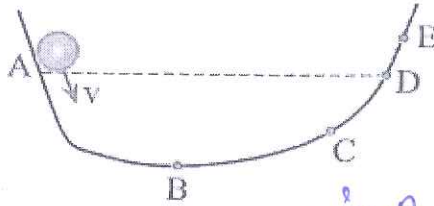
کشسانی = فنر

$$E_1 = E_2 \Rightarrow U_1 = U_2$$

$$mgh = U_2 \Rightarrow \frac{1}{2} \times 10 \times m = 36$$

$$m = 3 \text{ kg}$$

Classwork 6) مطابق شکل زیر، گلوله‌ای را بر روی سطح بدون اصطکاک از نقطه A با تندی  $v$  پرتاب می‌کنیم. این گلوله در کدام نقطه ممکن است برای اولین بار بایستد؟



چون تلفات نداریم

اولین نقطه برای ایستادن، ارتفاعش باید بیشتر از A باشد

(نقطه اوج) ← نقطه E

Classwork 7) وزنه‌ای به جرم 500gr تحت زاویه  $37^\circ$  در جهه نسبت به افق از سطح زمین پرتاب می‌شود. اگر سرعت اولیه پرتاب  $10$  باشد، انرژی مکانیکی وزنه در نقطه اوج چقدر است؟ (خ/ر ۱۵)

$$E_1 = E_2 \Rightarrow u_1 + k_1 = u_2 + k_2 \quad k_2 = 0 \Rightarrow \begin{matrix} u_2 \\ \text{نداریم} \end{matrix}$$

$$\begin{matrix} h \\ \text{نداریم} \end{matrix}$$

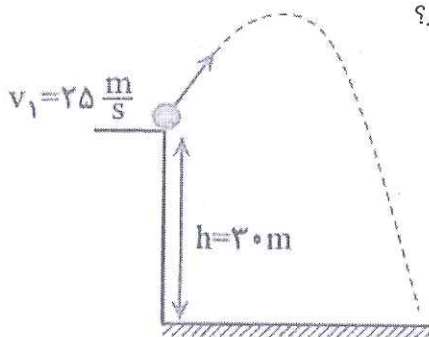
$$E_1 = \frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} \times 0.5 \times (10)^2 = 25 \text{ ج } \text{ چون انرژی مکانیکی همه جا برابر است: زنده}$$

Homework 2) جمی به جرم 4kg را از سطح زمین با تندی  $40$  تحت زاویه  $45^\circ$  در جهه نسبت به افق رو به بالا پرتاب می‌کنیم. انرژی مکانیکی جم پس از گذشت  $2/5$  ثانیه از لحظه پرتاب چقدر است؟

ایران توشه  
توشه ای برای موفقیت

ج : ۱۰۰ ج

Classwork 8) در شکل زیر، توی در لحظه برخورد به زمین چند درصد افزایش می‌یابد؟



$$E_1 = E_2 \Rightarrow u_1 + k_1 = k_2$$

$$mgh_1 + \frac{1}{2} m v_1^2 = \frac{1}{2} m v_2^2$$

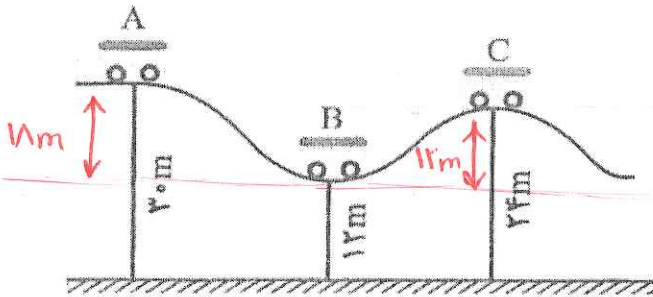
$$30 \times 10 + \frac{1}{2} (25)^2 = \frac{1}{2} v_2^2 \rightarrow v_2 = 35 \text{ m/s}$$

$$\text{درصد افزایش} = \frac{35 - 25}{25} \times 100 = 40\%$$



(Classwork 9) در شکل زیر، ازابه بدون سرعت اولیه از نقطه A رها می شود. نسبت سرعت ازابه در حالت B به سرعت آن در حالت C چند

است؟ (در ۹۱)



$$E_A = E_B \Rightarrow U_A = K_B$$

$$mgh_A = \frac{1}{2} m v_B^2 \Rightarrow v_B^2 = 340$$

$$E_C = E_B \Rightarrow U_C + K_C = K_B$$

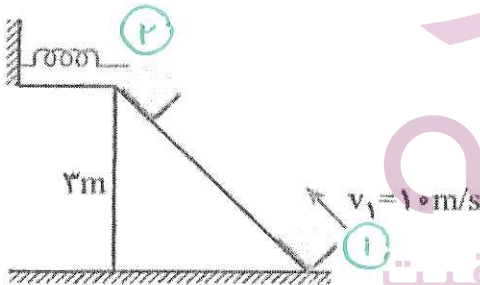
$$mgh_C + \frac{1}{2} m v_C^2 = \frac{1}{2} m v_B^2 \Rightarrow \frac{1}{2} v_C^2 + 120 = 170$$

$$\Rightarrow v_C^2 = 140$$

$$\frac{v_B^2}{v_C^2} = \frac{340}{140} = 2.43 \Rightarrow \frac{v_B}{v_C} = \sqrt{2.43}$$

(Classwork 10) مطابق شکل زیر، جسم به جرم 2kg با تندی ۱۰ به طرف بالا پرتاب شده و فشرده و فنری را می فشارد. حداکثر انرژی

پتانسیل کششی ذخیره شده در فنر چند ژول است؟



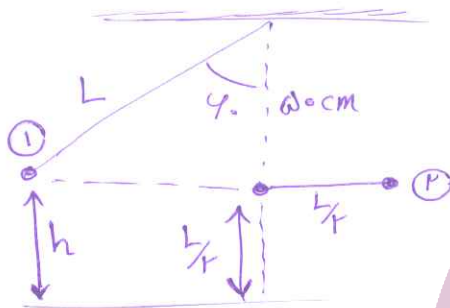
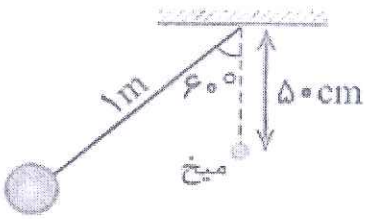
$$E_1 = E_2 \Rightarrow K_1 = mgh_r + U_{\text{فنر}}$$

$$\frac{1}{2} m v_i^2 = mgh_r + U_{\text{فنر}}$$

$$\frac{1}{2} \times 2 \times (10)^2 = 2 \times 10 \times 1 + U \Rightarrow U = 150 \text{ ج}$$

کشی  
ژول

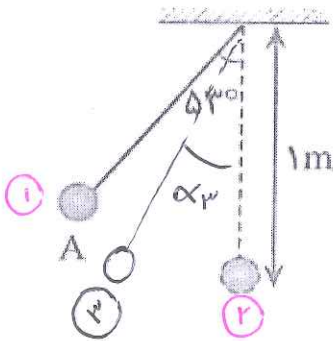
Classwork 11) مطابق شکل زیر، گلوله‌ای به جرم 100gr را با 50cm پایین تر از رأس طناب میخی نصب شده است که آونگ پس از برخورد به آن منحرف می‌گردد. کار نیروی وزن این گلوله از لحظه‌ها شدن تا لحظه اولین توقف پس از برخورد به میخ چند ژول است؟



$E_i = E_f \Rightarrow U_i = U_f$

$W_{mg} = -\Delta U = 0$

Classwork 12) در شکل زیر، گلوله آونگ از نقطه A رها می‌شود و با سرعت V از پایین ترین نقطه می‌گذرد. هنگامی که سرعت گلوله به  $\frac{\sqrt{2}}{2}V$  می‌رسد، زاویه نخ با راستی قائم چند درجه است؟ (در ۹۲)



$E_i = E_f \Rightarrow mgh_i = \frac{1}{2} m v_f^2$   $h = L(1 - \cos \alpha)$

توشه‌ای برای موفقیت

$\frac{1}{2} m v_f^2 = 10 \times 1 \times (1 - \cos \alpha) \Rightarrow v_f = \sqrt{1} \text{ m/s}$

$E_f = E_i \Rightarrow \frac{1}{2} m v_f^2 = mgh + \frac{1}{2} m v_i^2$

$h = L(1 - \cos \alpha)$

$\frac{1}{2} (\sqrt{1})^2 = \frac{1}{2} (\frac{\sqrt{2}}{2})^2 + 10 \times 1 \times (1 - \cos \alpha) \Rightarrow \cos \alpha = 0.1$

$\alpha = 87^\circ$

اصل پایستگی انرژی مکانیکی یا اصطکاک:

اگر در طول مسیر حرکت جسم، اصطکاک باشد یا هر نیرویی که باعث اتلاف انرژی شود:

$$W_f = E_2 - E_1 = (U_2 + K_2) - (U_1 + K_1) = \Delta U + \Delta K$$

تفسیرات انرژی مکانیکی

قانون پایستگی انرژی در رابطه بالا صادق است.

انرژی درونی: انرژی درونی یک جسم برابر مجموع انرژی های ذره های تشکیل دهنده جسم است. انرژی درونی یک جسم به تعداد ذرات جسم و انرژی هر ذره بستگی دارد.

ایران توننده

Classwork 1) گلوله ۱۰۰gr از ارتفاع ۱۰ متری زمین با سرعت ۲ بطور قائم رو به پایین پرتاب می شود. اثر کار نیروی مقاومت هوا در طول مسیر ۲- ژول باشد. انرژی جنبشی گلوله در لحظه برخورد به زمین چند ژول است؟ (خ ۱۹)

$$W_{P_k} = E_f - E_i \Rightarrow -2 = E_f - [mgh_i + \frac{1}{2}mv_i^2]$$

$$-2 = E_f - [0.1 \times 10 \times 10 + \frac{1}{2} \times 0.1 \times (2)^2] \Rightarrow E_f = 11.2 \text{ J}$$

$$E_f = K_f + U_f \Rightarrow K_f = 11.2 \text{ J}$$

Classwork 2) تویی را از بالای یک ساختمان به ارتفاع  $h$  رها می‌کنیم. اگر توپ پس از هر بار برخورد به زمین  $\frac{1}{4}$  انرژی خود، قبل از برخورد را از دست بدهد، پس از دو بار برخورد به سطح زمین، تا چه ارتفاعی از سطح زمین بالا می‌رود؟

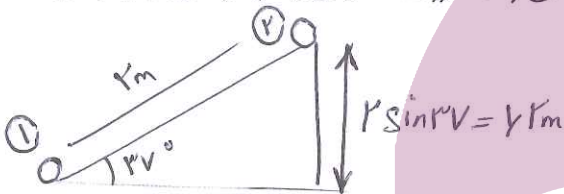
$$E_1 = mgh$$

$$E_2 = E_1 - \frac{1}{4} E_1 = \frac{3}{4} E_1 \quad \text{برخورد اول}$$

$$E_3 = E_2 - \frac{1}{4} E_2 = \frac{3}{4} \left( \frac{3}{4} E_1 \right) = \frac{9}{14} E_1 \quad \text{برخورد دوم}$$

$$mgh_3 = \frac{9}{14} (mgh_1) \Rightarrow h_3 = \frac{9}{14} h_1 \quad \underline{h_1 = h}$$

Classwork 3) جسم به جرم  $1 \text{ kg}$  با سرعت اولیه  $6$  از پایین سطح شیبدار که با افق زاویه  $37^\circ$  درجه می‌سازد، به طرف بالا پرتاب می‌شود. هنگامی که جسم روی سطح شیبدار  $2$  متر را رو به بالا طی می‌کند، سرعتش به  $2$  می‌رسد. انرژی مکانیکی جسم در این جا به جایی چند ژول کاهش می‌یابد؟ (دیت ۹۲)

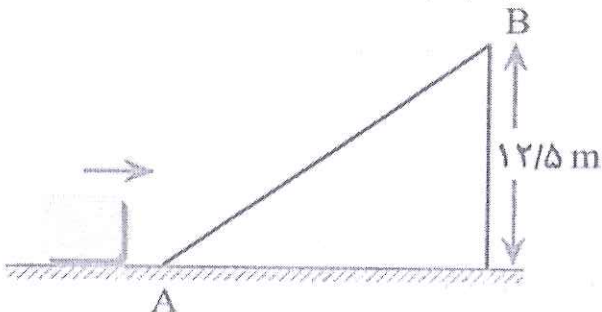


$$W_{F_k} = E_2 - E_1 = \frac{1}{2} m v_2^2 + mgh_2 - \frac{1}{2} m v_1^2$$

$$W_{F_k} = \frac{1}{2} \times 1 \times (2)^2 + 1 \times 10 \times \frac{1}{2} r - \frac{1}{2} \times 1 \times (6)^2 = -4 \text{ J}$$

انرژی مکانیکی و کار کاهش  
توشه ای برای موفقیت

Classwork 4) در شکل زیر، جسم متحرک به جرم  $2 \text{ kg}$  پس از رسیدن به نقطه A در امتداد سطح شیبدار بالا می‌رود. اگر سرعت جسم در نقطه A و B به ترتیب  $20$  و  $10$  باشد، کار نیروی اصطکاک روی سطح شیبدار چند ژول است؟ (در ۸۳)



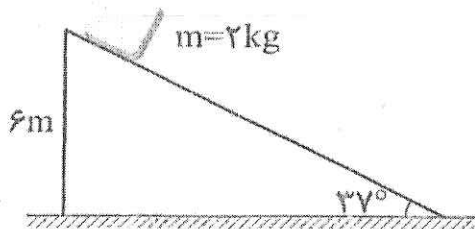
$$W_F = E_B - E_A$$

$$W_F = \frac{1}{2} m v_B^2 + mgh_B - \frac{1}{2} m v_A^2$$

$$W_F = \frac{1}{2} \times 2 \times (10)^2 + 2 \times 10 \times \frac{12}{5} - \frac{1}{2} \times 2 \times (20)^2$$

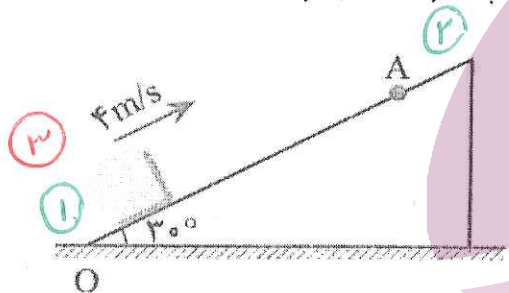
$$W_{F_k} = -5 \text{ J}$$

Homework 1) در شکل زیر، جسم از بالا ترین نقطه سطح شیبدار بدون سرعت اولیه رها می شود. اگر نیروی اصطکاک جنبشی در طول مسیر ۴ نیوتون باشد، سرعت جسم در نقطه رسیدن به پایین سطح چند خواهد شد؟ (خ ت ۹۴)



ج :  $\frac{1}{5} \sqrt{5}$

Classwork 5) جسم به جرم  $m$  را مطابق شکل از پایین یک سطح شیبدار با سرعت ۴ رو به بالا پرتاب می کنیم. جسم در نقطه A متوقف می شود و دوباره برمی گردد. اگر سرعت آن هنگام برگشت به نقطه پرتاب ۲ باشد، طول OA چند متر است؟ (در ۷۶)



$$\text{برگشت} : W_f = E_2 - E_1$$

$$\text{پرتاب} : W_f = E_2 - E_1$$

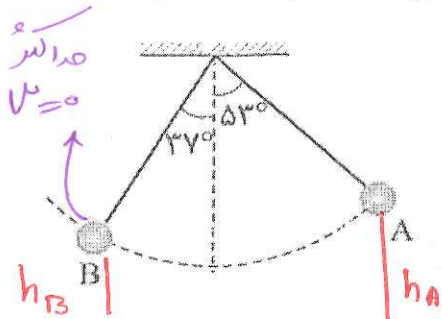
مساوی برابر

$$2E_f = E_1 + E_3 \Rightarrow 2mgh = \frac{1}{2}mv_1^2 + \frac{1}{2}mv_3^2$$

$$2 \times 10 \times \sin 30^\circ \times d = \frac{1}{2} \times (4)^2 + \frac{1}{2} \times (2)^2 \Rightarrow d = 1m$$

توشه ای برای موفقیت

Classwork 6) در شکل زیر، طول نخ ۲ متر و جرم گلوله 0.5kg است. در صورتی که گلوله پس از رها شدن از نقطه A حداکثر تا نقطه B بالا رود، کار نیروهای مقاوم چند ژول است؟



$$h_A = L(1 - \cos 37^\circ) = 0.18m$$

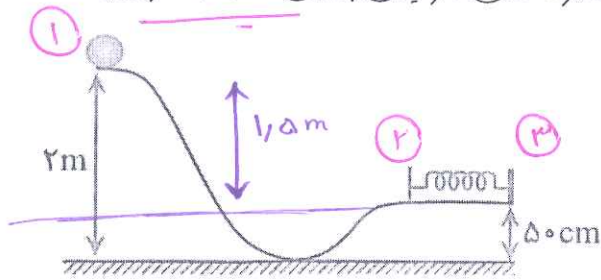
$$h_B = L(1 - \cos 53^\circ) = 0.14m$$

$$E_A = mgh_A = 0.5 \times 10 \times 0.18 = 0.9J$$

$$E_B = mgh_B = 0.5 \times 10 \times 0.14 = 0.7J$$

$$\Rightarrow W_f = -0.2J$$

Classwork 7) گلوله ای به جرم 200gr مطابق رها شده و فنر را فشرده می سازد. در نقطه ای که انرژی پتانسیل کششی فنر برابر انرژی جنبشی گلوله است، تندی چه چند است؟ (کار نیروی اصطکاک در نقطه رها شدن تا رسیدن به این نقطه ۲/۴ ژول) - ژول



$$E_f = E_i - W_{fr}$$

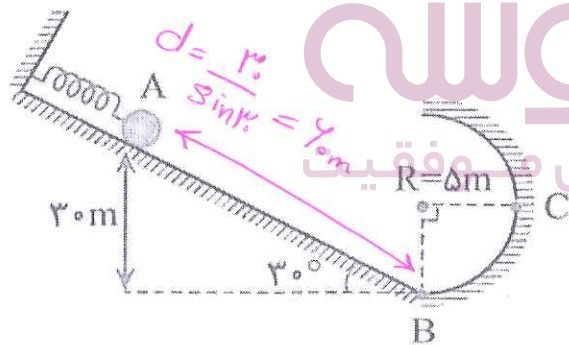
$$E_i = mgh = 0.2 \times 10 \times 1.5 = 3 \text{ J}$$

$$E_f = 3 - 2.4 = 0.6 \text{ J}$$

$$2E_f = \frac{1}{2} m v_f^2 = 0.6 \rightarrow 2 \times \frac{1}{2} \times 0.2 \times v_f^2 = 0.6 \rightarrow v_f = \sqrt{3}$$

انرژی جنبشی و پتانسیل برابرند

Classwork 8) مطابق شکل زیر، توسط گلوله ای به جرم 4kg فنری را فشرده و ۲۵۰ ژول انرژی پتانسیل کششی ذخیره کرده ایم. اگر روی میز AB به ازای هر متر حرکت گلوله روی آن، ۷/۵ ژول از انرژی گلوله تلف شود، بارها کردن گلوله از نقطه A، تندی گلوله در نقطه C چند می شود؟ (میز نیم دایره اتلاف ندارد)



$$E_A = U + mgh = 250 + 4 \times 10 \times 3 = 1150 \text{ J}$$

هر یک متر ← تلفات ۷/۵ ج

۴ متر ← ۴ × ۷/۵ = ۲۸ ج

$$E_C = 1150 - 28 = 1122 \text{ J}$$

$$E_C = mgh + \frac{1}{2} m v_c^2 \rightarrow 1122 = 4 \times 10 \times 5 + \frac{1}{2} \times 4 \times v_c^2 \rightarrow v_c = 10 \text{ m/s}$$

توان:

آهنگ انجام کار رو توان میگویند و مقدار متوسط آن از رابطه زیر بدست میاد:

$$\bar{P} = \frac{W}{\Delta t}$$

توان، واحد وات w

کار انجام شده z

زمان انجام کار s

$$1 \text{ hp} = 746 \text{ w}$$

یکای قدیمی توان اسب پعمار است که معادل:

برای محاسبه توان ۴ حالت داریم:

(۱) تندی ثابت در اثر نیروی F به ازای d چاه چایی

$$P = \frac{W}{t} = \frac{Fd}{t} \xrightarrow{v = \frac{d}{t}} P = Fv$$

v تندی جسم

(۲) شتابدار در اثر نیروی F

$$P = Fv \Rightarrow P = F \left( \frac{v + v_0}{2} \right)$$

v سرعت نهایی

v<sub>0</sub> سرعت اولیه

توشه ای برای موفقیت

(۳) کار کل یا انرژی جنبشی داشته باشیم

$$P = \frac{W_t}{t} = \frac{\Delta K}{t}$$

میرودنی

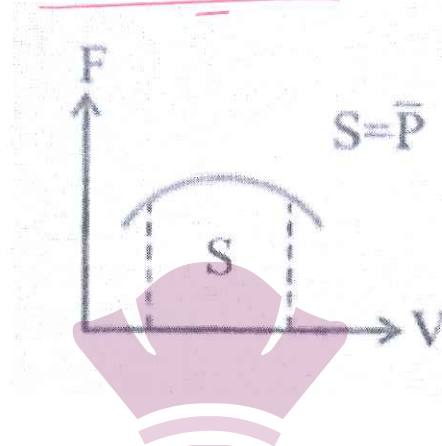
$$W_t = \Delta K = \frac{1}{2} m (v_f^2 - v_i^2)$$

(۴) جسمی به جرم m با تندی ثابت توسط نیروی F به اندازه h بالا یا پایین پره

$$P = \frac{W}{t} = \frac{mgh}{t}$$

سوال  
دقت کن  
گروه موفقیات

مساحت محصور بین نمودار نیرو-سرعت، توان متوسط را نشان میدهد



پارده:

الگوریتم زیر رو در نظر بگیرید:



مجموع این دو انرژی،  
برابر انرژی ورودی  
یا کار کل است

انرژی تلف شده  
(کار غیر مفید)

توانی که اوی سوال به عنوان توان  
در سیاه میوه همون توان تولیدی

توشه ای برای موفقیت

پارده همیشه نسبت انرژی خروجی به انرژی ورودی کل:

$$\eta = \frac{W_{\text{مفید}}}{W_{\text{تولیدی}}} \times 100 = \frac{E_{\text{مفید}}}{E_{\text{تولیدی}}} \times 100 = \frac{P_{\text{مفید}}}{P_{\text{تولیدی}}} \times 100$$



Classwork1) یک پمپ الکتریکی در هر دقیقه 1200kg آب را از ارتفاع صفر به سطحی به ارتفاع 50m می‌رساند. توان پمپ چند وات است؟ (درت ۷۶)

$$P = \frac{w}{t} = \frac{mgh}{t} = \frac{1200 \times 10 \times 50}{60} = 10^4 \text{ w}$$

Classwork2) اتومبیلی به جرم 900kg از حال سکون شروع به حرکت می‌کند و پس از 10s سرعت آن به  $72 \frac{\text{km}}{\text{h}}$  می‌رسد. توان متوسط اتومبیل چند کیلووات است؟ (درت ۸۱)

$$v = 20 \text{ m/s}$$

$$v_i = 0$$

$$P = \frac{w}{t} = \frac{\Delta k}{t} = \frac{\frac{1}{2} \times 900 \times (20^2 - 0)}{10} = 18 \times 10^3 \text{ w} = 18 \text{ kw}$$

Classwork3) دو موتور یک هواپیما ۱ مافبریک پیشرانه‌ای برابر  $2 \times 10^5 \text{ N}$  ایجاد می‌کنند. اگر هواپیما در هر دقیقه 18km در امتداد این نیرو حرکت کند، توان متوسط هر یک از موتورهای هواپیما چند اسب بخار است؟

$$F = 10^5 \text{ N}$$

$$P = \frac{w}{t} = \frac{F \cdot d}{t} = \frac{10^5 \times 18000}{60} = 3 \times 10^7 \text{ w} = 40 \text{ hp}$$

۷۴۴

نوشه ای برای موفقیت

Classwork4) توان مفید یک پله برقی 5kw است. این پله برقی در هر دقیقه چند نفر به جرم متوسط 60kg را می‌تواند 250 پله به تندی ثابت بالا ببرد؟ (ارتفاع هر پله 20cm)

$$P = \frac{w}{t} = \frac{mgh}{t} \Rightarrow w = \frac{m \times 10 \times (250 \times 0.2 \text{ m})}{60} \Rightarrow$$

$$m = 400 \text{ kg}$$

$$400 \text{ kg} = \frac{400}{60} = 10 \text{ نفر}$$

(Classwork 5) دو تلمبه A و B از دو چاه آب می کشند. تلمبه A،  $0.5m^3$  آب را در مدت 30min به اندازه 40m و تلمبه B،  $10m^3$  آب را در مدت 10h به اندازه 36m و هر دو با تندی ثابت و یکسان بالا می آورند. توان کدام تلمبه بیشتر است؟

$$\frac{P_A}{P_B} = \frac{(mgh)_A}{(mgh)_B} \times \frac{t_B}{t_A} \xrightarrow{m = \rho V} \frac{P_A}{P_B} = \frac{V_A}{V_B} \times \frac{h_A}{h_B} \times \frac{t_B}{t_A}$$

$$\frac{P_A}{P_B} = \frac{0.5}{10} \times \frac{40}{36} \times \frac{30}{10 \times 3600} \approx 1.2 \Rightarrow \underline{P_A > P_B}$$

(Homework 1) پمپ می تواند  $10m^3$  آب را با تندی ثابت  $v$  ارتفاع  $h$  منتقل کند. برای آنکه بتواند  $10m^3$  نفت را با تندی ثابت  $2v$  ارتفاع  $h$  منتقل کند، توان پمپ باید چند برابر شود؟ (چگالی نفت  $0.8$  گرم بر سانتی متر مکعب)

$$\frac{P_2}{P_1} = 1.4 = \text{ج}$$

(Classwork 6) توان یک ماشین ساده ۲۰۰ وات و بازده آن ۸۰٪ است. چند ثانیه طول می کشد تا باریک به وزن ۴۰۰ نیوتون را با این ماشین ۱۰ متر بالا ببریم؟

$$\frac{P_{\text{مفید}}}{P} = \frac{100}{100} \Rightarrow P = 140 \text{ w}$$

توشه ای برای موفقیت

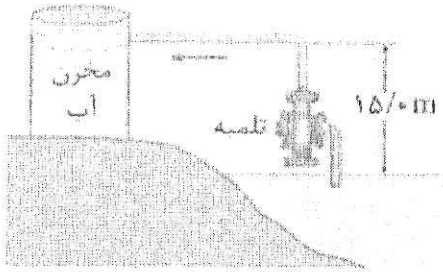
$$P_{\text{مفید}} = \frac{W}{t} \Rightarrow 140 = \frac{mgh}{t} \Rightarrow 140 = \frac{400 \times 10}{t} \Rightarrow \underline{t = 2.8 \text{ s}}$$

(Classwork 7) یک پمپ آب با توان کل ۱۷۵۰ وات در هر دقیقه  $120kg$  آب را از سطح زمین از حال سکون به ارتفاع ۵۰ متری برده و با تندی  $20 \frac{m}{s}$  به سمت بیرون پرتاب می کند. بازده این پمپ چند درصد است؟

$$P_{\text{مفید}} = \frac{mgh + \frac{1}{2}mv^2}{t} = \frac{120 \times 10 \times 50 + \frac{1}{2} \times 120 \times (20)^2}{60} = 1400 \text{ w}$$

$$\text{بازده} = \frac{P_{\text{مفید}}}{P_{\text{کل}}} = \frac{1400}{1750} \times 100 = 80\%$$

Classwork 8) تلمبه ای با توان ورودی 15kW در هر ثانیه 70lit آب دریاچه ای به چکان  $10^3 \frac{kg}{m^3}$  را مطابق شکل زیر با تندی ثابت تا ارتفاع 15m به داخل مخزن می فرستد. بازده تلمبه چند درصد است؟



$$E_{\text{خروجی}} = W_{mg} = mgh = \rho Vgh = 10^3 \times 10 \times 15 = 15000 \text{ J}$$

$$E_{\text{تولیدی}} = P \times t = 15 \times 10^3 \times 1^s = 15000 \text{ J}$$

$$\text{بازده} = \frac{10000}{15000} \times 100 = 70\%$$

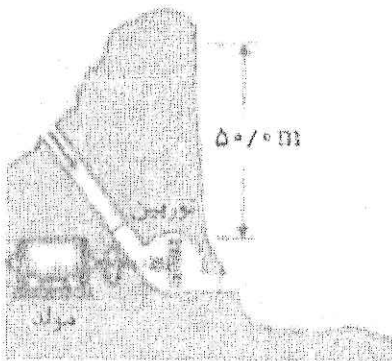
Classwork 9) یک ماشین برای بالا بردن یک جسم 2kg از سطح زمین به ارتفاع معین. 100 ژول انرژی مصرف کرده است. اگر جسم ازین ارتفاع در شرایط خلا سقوط کند و سرعت آن هنگام رسیدن به زمین  $4\sqrt{5} \frac{m}{s}$  باشد، بازده ماشین چند است؟

$$W_f = \Delta k = \frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} \times 2 \times (4\sqrt{5})^2 = 80 \text{ J}$$

$$\text{بازده} = \frac{W_{\text{مفيد}}}{W_{\text{ط}}} = \frac{80}{100} = 0.8$$

دست نون  
نقطه فیلد در صدم

Classwork 10) در شکل زیر، آب ذخیره شده در پشت سد از ارتفاع 50 متری روی پره های توربین می ریزد و با چرخش آن انرژی الکتریکی تولید می شود. اگر 80 درصد کار نیروی گراتش به انرژی الکتریکی تبدیل شود، در هر ثانیه چند متر مکعب آب باید روی توربین بریزد تا توان خروجی مولد نیروگاه به 200MW برسد؟



$$P = \frac{\text{انرژی خروجی}}{\text{توان}} \Rightarrow 200 \text{ MW} = \frac{E_{\text{خروجی}}}{1} \Rightarrow E = 200 \text{ MJ}$$

$$\text{بازده} = \frac{80}{100} = \frac{2 \times 10^8}{E_{\text{تولیدی}}} \Rightarrow E = 2.5 \times 10^8 \text{ J}$$

$$E = mgh \Rightarrow 2.5 \times 10^8 = m \times 10 \times 50 \Rightarrow m = 5 \times 10^5 \text{ kg}$$

$$V = \frac{m}{\rho} = \frac{5 \times 10^5}{1000} = 500 \text{ m}^3$$